

Beantwoording vragen aanvraag omgevingsvergunning flora en fauna activiteit

Project: Dijkversterking Buggenum
Datum : 30 oktober 2024 – 25 november 2024
Opgesteld door:

1. Relevantie van het document houtopstanden Dijkversterking Buggenum in relatie tot de aanvraag voor een omgevingsvergunning.

Dit document is voor deze aanvraag puur ter informatie toegevoegd om het beeld over de omgang met flora en fauna compleet te maken. Er volgt geen vergunningplichtige activiteit uit. In een later stadium zal voor het verwijderen van de houtopstanden nog een melding o.g.v. het Bal gedaan worden bij de provincie. Doordat dit een melding betreft, is die niet mee te coördineren met de huidige vergunningen.

2. Waarop is het huidige dijktrace afgekeurd.

De huidige kering is 1.300 meter lang en afgekeurd op de vereiste hoogte over het gehele traject. De hoogteopgave is zodanig dat de kering op faalmechanismen overloop, overslag en piping opnieuw wordt ontworpen. Voor deze kering is een signaleringswaarde van 1/300e (overstromingskans per jaar) van kracht, met een bijbehorende ondergrens van 1/100e (Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2016). De opgave voor dit dijktraject is een benodigde kruinhoogte (ontwerphoogte) van NAP + 22,4 – 22,8 meter (bij zichtjaar 2075), afhankelijk van de dijksectie en de keuze tussen dijk of constructie. De hoogte van de huidige keringen liggen rond de NAP + 20,5 meter. De hoogteopgave is daarmee circa 2 meter. De kering moet bovendien op een nieuw punt aansluiten op hoger gelegen grond. Door op een nieuw punt aan te sluiten op de hoge grond wordt het nieuwe dijktraject 3.100 meter lang.

Voor de volledigheid: een verdere uiteenzetting van de opgave tot aan het ontwerp is opgenomen in het projectbesluit dat ook ter inzage wordt gelegd.

3. Onderbouwing voor de alternatievenafweging (locatie, inrichting, werkwijze en planning).

Locatie

De huidige waterkering voldoet niet meer aan de wettelijke eisen en moet verbeterd worden. Doel is de waterkering zodanig te versterken dat deze aan de wettelijke normen tot zichtjaar 2075 voldoet. De locatie van de waterkering is ook zodanig gekozen dat de bebouwing binnen het dijktraject voldoende beschermd is tegen overstromingen.

De locatie van de dijkversterking is bestuurlijk vastgesteld in 2019 in het Voorkeursalternatief. In de alternatievenafweging is op basis van verschillende belangen (onder andere de mate van bescherming tegen hoogwater, rivierkundige effecten en waterbergend vermogen, ruimtelijke kwaliteit, draagvlak en kosten) uiteindelijk gekozen voor de huidige variant, waarbij een nieuwe aansluiting met de hoge gronden wordt gerealiseerd.

Ter plaatse van het Buggenumbroek en het dorpsfront Buggenum is een bestaande kering aanwezig. De bestaande kering wordt zo veel mogelijk gevolgd. De dijk wordt er ongeveer 2 meter

hoger dan de huidige dijk. Door het grotere ruimtebeslag is het ter plaatse van het dorpsfront in Buggenum alleen mogelijk de nieuwe dijk buitenwaarts te verplaatsen ten opzichte van de bestaande dijk. Ten noordwesten van Buggenum wordt een nieuwe dijk aangelegd om een aansluiting met hoge grond te maken, waarbij de locatie zodanig gekozen is dat woningen beschermd worden en zo weinig mogelijk tuinen geraakt worden door te kiezen voor een tracé over agrarische grond. In de wetenschap dat het plangebied geschikt is voor diverse beschermde soorten, is in de alternatievenafweging op voorhand ingezet op behoud van zoveel leefgebied van beschermde soorten, waarmee de effecten op onder andere das, bever en vleermuizen zoveel mogelijk voorkomen zijn.

Als gevolg van de provinciale bestuursopdracht 'normen en afvoeren Maasvallei' hebben overheden in 2023 / 2024 voor Buggenum een nader ontwerpproces doorlopen, hetgeen heeft geresulteerd in een aangepast dijkontwerp, waardoor de waterkering verder van de dassenburcht af komt te liggen. Met de dijkversterking en bijbehorende ontwerpoptimalisaties wordt zo veel mogelijk aangesloten bij kenmerkende landschapselementen en worden de ecologische effecten als gevolg van de dijkversterking daarmee aanzienlijk beperkt.

Inrichting

De locatie van de dijk ligt vast en alternatieve inrichtingsplannen voor de aanleg zijn niet meer mogelijk; de hoofdvorm ligt vast in de eisen waaraan de dijk moet voldoen uit oogpunt van veiligheid. Uit de uitgebreide alternatievenafweging volgt daarnaast dat een andere locatie of inrichting van het dijktraject ter hoogte van de dassenburcht, de beverholen en de essentiële vliegroutes / foerageergebieden niet wenselijk/haalbaar is. Door alternatieven neemt het waterbergende vermogen van het winterbed van de Maas nog verder af en vindt opstuwung van de Maas plaats. Bij andere alternatieven blijven dan weer meer woningen onbeschermd doordat ze buitendijks komen te liggen. Er is geen alternatieve inrichting mogelijk.

Werkwijze

De mogelijke werkwijzen zijn beschouwd en de gekozen werkwijze is mede tot stand gekomen op basis van de ecologische informatie om mogelijke verstoringen zo veel mogelijk te beperken. Dit is opgenomen in het mitigatieplan.

Daarnaast wordt gewerkt vanuit zorgplicht en worden er voldoende mitigerende maatregelen getroffen om effecten op flora en fauna te voorkomen.

Planning

Er wordt in de uitvoeringsfasering rekening gehouden met de kwetsbare periodes van de das, bever en gewone dwergvleermuis. Mogelijk versturende werkzaamheden worden buiten de kwetsbare periodes van deze soorten uitgevoerd. Ook wordt rekening gehouden met het broedseizoen en wordt er daarnaast zoveel als mogelijk rekening gehouden met de kwetsbare periodes van niet strikt beschermde flora en fauna om invulling te geven aan de zorgplicht

Door de gekozen inrichting, werkwijze en planning wordt verstoring en schade aan bever, das en vleermuizen zoveel mogelijk voorkomen. Voor de handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4. Onderbouwing aanleveren voor elk wettelijk belang dat aangevraagd wordt.

De omgevingsvergunning flora en fauna-activiteit is aangevraagd in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang; met inbegrip van sociaal of economische belangen en gunstige effecten op het milieu.

Waterschap Limburg werkt, samen met het Rijk, provincie en gemeenten, aan veilige dijken in heel Limburg. Dat is nodig om iedereen die aan de Maas woont, werkt of recreëert ook in de toekomst te beschermen tegen hoogwater. Waterschap Limburg kent een urgente en actuele dijkverbeteringsopgave van meer dan 40 kilometer waaronder dijktraject Buggenum. Voor 2050 moet een groot deel van de resterende 140 kilometer waterkeringen in Limburg ook worden versterkt.

Wanneer het waterschap voor een dijk(traject) beoordeelt dat een kering bij de berekende waterstand kan bezwijken, voldoet de dijk niet langer aan de veiligheidsnorm en moet deze worden versterkt. De huidige kering Buggenum is 1.300 meter lang en afgekeurd op de vereiste hoogte over het gehele traject. De hoogteopgave van circa 2 meter is zodanig dat de kering opnieuw moet worden ontworpen voor overloop, overslag en piping. De kering moet bovendien op een nieuw punt aansluiten op hoger gelegen grond. Door op een nieuw punt aan te sluiten op de hoge grond wordt het nieuwe dijktraject 3.100 meter lang. De bovenstaande belangen wegen in dit geval zwaarder dan het ecologische belang.

5. Staat van instandhouding soorten uit aanvraag

Staat van instandhouding gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis komt in geheel Nederland algemeen voor. Het is een cultuurvolgende vleermuissoort die in nagenoeg alle atlasblokken van Nederland wordt aangetroffen, waaronder in de het atlasblok waarin het projectgebied is gelegen. Ook in de regio waarin projectgebied gelegen is komt de gewone dwergvleermuis zeer algemeen voor.

De voorgenomen ingreep binnen het projectgebied is sterk lokaal van aard. De ingreep heeft daarom geen invloed op de landelijke of de regionale staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis. Door de ingreep verdwijnen er geen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Voor de vliegroute worden maatregelen getroffen om deze functioneel te houden gedurende en na de uitvoering van het project. Verder blijft het netwerk van mogelijke verblijfplaatsen binnen de populatie gehandhaafd, waardoor (lokale) effecten optreden niet worden verwacht. Met de uitvoering van de in voorliggend activiteitenplan opgenomen mitigerende maatregelen, zoals het zorgvuldig werken etc., worden echter ook op lokaal niveau negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis voorkomen. De voorgenomen werkzaamheden leiden daarmee niet tot een negatief effect op de (lokale) staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis.

Staat van instandhouding bever

De bever neemt sinds de herintroductie in ons land geleidelijk toe en is inmiddels aanwezig langs alle grote rivieren vanaf de Gelderse Poort tot en met de Biesbosch en het Hollands Diep, langs zijbeken en zijrivieren van de Maas, Flevoland, de Hunze en het Zuidlaardermeer (BIJ12, 2017a). Hier is voldoende geschikt leefgebied voor de soort in en buiten het rivierengebied aanwezig. Sinds 1992 worden er in Limburg bevers waargenomen die vanuit de Noord-Eifel het stroomgebied van de Maas koloniseren. Dit betreft vaak donker of zwart gekleurde dieren. Door het opportunistische karakter van de soort (de bever kan overal langs beken en rivieren voorkomen) lijkt het toekomstperspectief voor verdere ontwikkeling van de beverpopulatie in ons land veelbelovend. Dit komt mede door het groeiende besef onder natuurbeheerders van de betekenis van de bever bij natuurlijke processen (Min. Van LNV, 2008). De bever is opgenomen op de Rode Lijst van Nederlandse Zoogdiersoorten als 'thans niet bedreigd' (2020). Er wordt geschat dat in het voorjaar van 2021 4.500 tot 5.000 bevers van minimaal 1 jaar oud leven. De landelijke staat van instandhouding van bever is daarmee bepaald als gunstig (www.zoogdiervereniging.nl). Ook in Limburg kan de staat van instandhouding van de bever worden gezien als gunstig. In 2006 zijn er concentraties van bevers rond Roermond (Roer en Maasplassenregio), in het Leudal, langs de Swalm en de Worm en in het Maasdal rond Maastricht. In Noord-Limburg leeft de bever meer verspreid langs beken. De populatieomvang werd op 90-95 dieren geschat in 2008. In 2010 was dat 140 dieren, in 2012 waren het 200 dieren (, 2014). In 2016 werd het aantal in de Maas en een aantal grote beeklopen geïnvventariseerd op circa 625 dieren (& , 2016). Er is sprake van aansluiting bij populaties over de provinciegrens heen (Brabant, België, Duitsland). Binnen Limburg zijn anno 2017 vrijwel alle geschikt geachte leefgebieden al bezet door de bever. Er zijn weliswaar nog enkele plekken waar geschikt bever leefgebied momenteel nog niet bezet is, maar waar in de directe omgeving al wel burchten met jongen zitten welke als ze wegtrekken deze plekken op basis van natuurlijke migratie zullen gaan bezetten (Faunabeheereenheid Limburg, 2017). Inmiddels leeft circa 20% van de landelijke populatie van de bever in Limburg (www.waterschaplimburg.nl).

Als gevolg van de werkzaamheden worden enkele oeverhopen en het leefgebied van de bever mogelijk tijdelijk verstoord. Ook kan de soort als gevolg van de werkzaamheden tijdelijk worden verstoord. Conform de uitvoering van de voorliggende mitigerende maatregelen vindt er geen verstoring plaats tijdens het voortplantingsseizoen of het moment dat er sprake is van ijs op het water.

Samengevat is na de werkzaamheden sprake van ruim voldoende foerageer- en leefgebied. De staat van instandhouding van de lokale populatie van de bever komt dan ook niet in gevaar.

Staat van instandhouding das

In 1982 werd de das in het Verdrag van Bern voor het eerst aangemerkt als beschermde diersoort. En in die periode herstelde de dassenpopulatie in Nederland zich langzaam mede dankzij het werk van de Vereniging Das&Boom (www.naturetoday.nl). In 1984 kwam na veel overleg tussen allerlei partijen het Dassenbeleidsplan tot stand. Het plan beoogde herstel van de verspreiding, verbetering van leefgebieden en herintroductie in gebieden waar de das volledig was uitgeroeid. Het uiteindelijke doel was dat er in 2000 weer 5.000 dassen in de Nederlandse natuur zouden rondlopen. Die doelstelling lijkt bereikt. Op de landelijke verspreidingskaart van verspreidingsatlas.nl is te zien dat de dieren weer in een groot deel van het oosten van het land voorkomen in vrijwel ieder blokje.

De staat van instandhouding in Limburg is goed, er zijn circa 5000 tot 6000 dassen (zoogdiervereniging.nl, Kennisdocument Das Bij12). Ook op regionaal niveau is de stand van

instandhouding goed, in Limburg komen dassen in aaneengesloten gebieden voor (NDFF Verspreidingsatlas).

Bij de werkzaamheden worden geen dassen gedood en worden maatregelen getroffen om het ernstig verstoren van verblijfplaatsen en het vernielen van vaste rust- en verblijfplaatsen te voorkomen. Daarnaast worden negatieve effecten op het foerageergebied voorkomen. Daardoor treden er geen significant negatieve effecten op de aanwezige dassen op, waarmee ook negatieve effecten op de lokale populatie en populaties op grotere schaal verwacht worden. Hierdoor heeft de ingreep geen negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van de das.

6. Waarom wordt een omgevingsvergunning aangevraagd voor het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de bever?

Wij hebben zorgvuldig maatregelen geformuleerd welke haalbaar zijn tijdens de uitvoering en ons inziens voldoende zouden moeten zijn om ernstige verstoring welke leidt tot het deels of geheel ongeschikt raken van de bekende vaste rust- en verblijfplaatsen te voorkomen. Desondanks is er een reële kans dat in de periode tussen het uitvoeren van het onderzoek en afronding van de werkzaamheden nieuwe oeverholen ontstaan. Van bevers is bekend dat zij met name met enige regelmaat nieuwe oeverholen graven. Zeker als het waterniveau fluctueert. Daarnaast kunnen onder de waterlijn oeverholen aanwezig zijn welke niet eerder opgemerkt konden worden. Middels het aanvragen van de omgevingsvergunning kan snel gehandeld worden in het geval een oeverhol aangetroffen wordt tijdens de werkzaamheden.

Daartoe wordt tijdens de uitvoering van het project aanvullend op de maatregelen uit het mitigatieplan de volgende werkwijze gevolgd:

- Voorafgaand aan en gedurende de werkzaamheden moet het plangebied regelmatig worden gecontroleerd door een ecologisch deskundige om te inventariseren welke oeverholen van de bever in het werkgebied liggen. De ecologisch deskundige bepaalt hoe vaak en waar deze controles plaats moeten vinden. Als er nieuwe oeverholen worden aangetroffen die bij de werkzaamheden vernietigd worden, wordt hiervoor de werkwijze gevolgd als onderstaand beschreven. De resultaten van de veldbezoeken moeten worden vastgelegd in een logboek, dat als bijlage bij het werkprotocol altijd op de locatie aanwezig moet zijn.
- Maatregelen die uitgevoerd moeten worden als er een oeverhol wordt aangetroffen, zijn:
  - a. Werkzaamheden van 50 m tot 20 m afstand van een oeverhol moeten uitgevoerd worden buiten de kwetsbare periode van de bever, dus van september tot en met april, en buiten perioden met ijs op het water;
  - b. Werkzaamheden binnen 20 m afstand van een oeverhol moeten onder begeleiding van een ecologisch deskundige plaatsvinden en moeten uitgevoerd worden tussen een uur na zonsopkomst tot een uur voor zonsondergang;
  - c. Werkzaamheden die leiden tot vernietiging van een oeverhol moeten uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van de bever, dus van september tot en met april, en buiten perioden met ijs op het water. Het vernietigen van het oeverhol moet op de volgende wijze:
    - i. twee weken voor start van de werkzaamheden moeten de ingangen van de betreffende oeverhol voor $\frac{3}{4}$ dichtgezet worden met takken. Indien de takken zijn doorgeknaagd wordt het proces herhaald;
    - ii. Wanneer na twee weken geen nieuwe activiteit is waargenomen, mag aangenomen

vervolgmaatregelen meer nodig en het oeverhol kan vernietigd worden;
iii. Wanneer met deze werkwijze geen uitsluitel wordt verkregen over de aanwezigheid van de bever, dan moet na twee weken een lichte graafmachine of personeel met schoppen ingezet worden en wordt, onder begeleiding van een ecologisch deskundige, het hol voorzichtig open gegraven en de bever (indien aanwezig) uit het hol verdreven. Daarna moet het hol worden afgegraven of dichtgemaakt.

7. Waarom wordt geen omgevingsvergunning aangevraagd voor het verstoren van de bever?

Verstoring van bevers zou op kunnen treden als bijeffect van de werkzaamheden, waarbij wij ons conformeren aan de richtlijnen uit het kennisdocument voor de bever van BIJ12. Daarmee verwachten wij dat dit afdoende is om significante verstoring van de bevers te voorkomen. Omdat dit moeilijk op voorhand met 100% zekerheid uitgesloten kan worden gezien de aard en omvang van de ingreep voegen wij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het verstoren van bevers toe aan onze aanvraag. Desondanks blijven wij te allen tijde de in het mitigatieplan opgenomen maatregelen volgen om verstoring van bevers zoveel mogelijk te voorkomen.

8. Afhankelijk van het antwoord op vraag 6 en 7, blijven de voorgestelde maatregelen hetzelfde of veranderen deze? Als bijvoorbeeld hollen verwijderd worden, zijn er andere maatregelen nodig dan nu opgenomen in de aanvraag.

De maatregelen om het verstoren van bevers te voorkomen blijven gelijk als opgenomen in het mitigatieplan. Bij het aantreffen van nieuwe beverholen worden daar de maatregelen zoals benoemd bij vraag 6 aanvullend getroffen op de in het mitigatieplan vastgelegde maatregelen.

9. Waarom wordt een omgevingsvergunning aangevraagd voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de das?

Het hele ontwerp van de dijk ter plaatse (dijkvak 4) is aangepast om te voorkomen dat dit noodzakelijk zou zijn. Daarnaast verwachten wij dat de maatregelen om het beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te voorkomen voldoende zijn. Dit wilde wij voor de zekerheid laten toetsen door het bevoegd gezag. Gezien nu duidelijk is dat de voorgestelde maatregelen door het bevoegd gezag als voldoende worden beschouwd om overtreding te voorkomen trekken wij het aanvragen van een omgevingsvergunning voor deze verbodsbepaling in.

10. Afhankelijk van het antwoord op vraag 9, blijven de voorgestelde maatregelen hetzelfde of veranderen deze?

De voorgestelde maatregelen blijven ongewijzigd ten opzichte van de ingediende aanvraag.

11. De rapportage van het uitgevoerde vleermuisonderzoek ontbreekt, omdat deze nog niet klaar is. Deze graag zo snel als mogelijk aanleveren.

De rapportage is inmiddels afgerond en zal samen met deze beantwoording van de vragen worden ingediend bij de provincie.

12. Waarom wordt er geen omgevingsvergunning aangevraagd voor het verstoren van vleermuizen?

Uit nader onderzoek naar vleermuizen is gebleken dat er geen beschermde gebiedsfuncties van vleermuizen aanwezig zijn in het plangebied. Op verblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied kunnen we voldoende mitigerende maatregelen treffen om verstoring volledig te voorkomen.